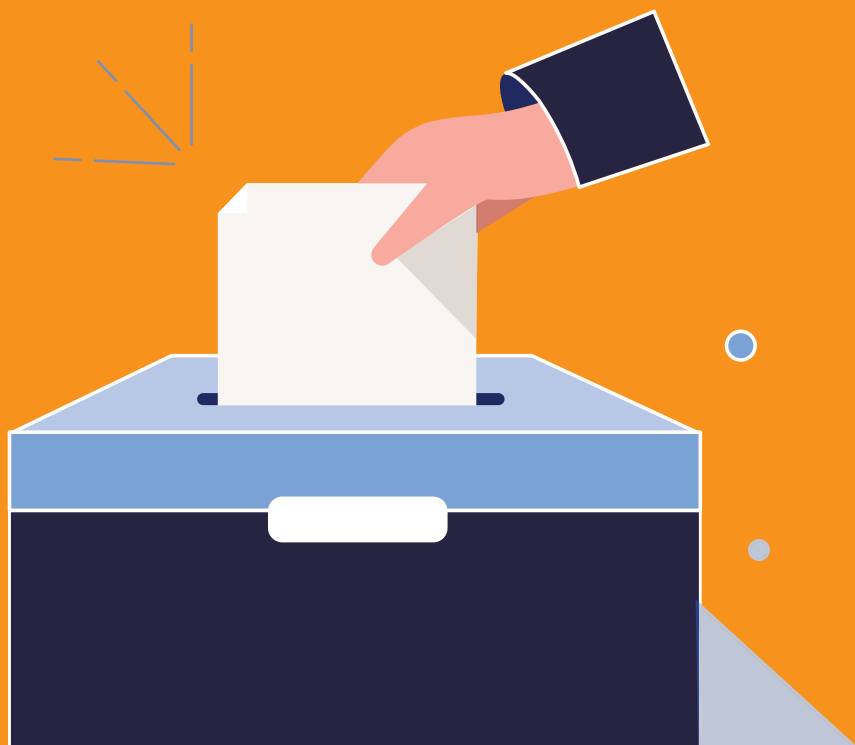

VODIČ ZA MLADE BIRAČE KOJI PRVI PUT GLASAJU

REPUBLIČKA IZBORNA KOMISIJA, 2023.

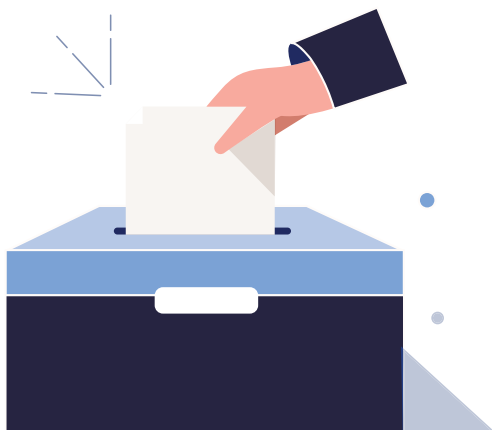

PRVI PUT GLASAŠ?

Onog dana kada napuniš 18 godina postaješ punopravan član društva. Tada stičeš izborno pravo i možeš da odlučuješ o tome ko će biti narodni poslanici koji će zastupati tvoja prava i interese u Narodnoj skupštini, ko će biti poslanici u Skupštini Autonomne pokrajine Vojvodine i ko će biti odbornici u tvom gradu/opštini.

Da li si razmišljao/la kako će izgledati tvoja zemlja za 10 ili 15 godina? Da li ćeš živjeti u zemlji u kojoj se poštuju ljudska prava, brine o životnoj sredini, bori protiv siromaštva? Zemlji u kojoj su muškarci i žene ravnopravni? Zemlji koja će ti omogućiti da slobodno putuješ i upoznaješ svijet? Da li te brine kako ćeš doći do posla koji bi volio/voljela? Šta se dešava sa klimatskim promjenama i globalnim zagrijevanjem? Zdravstvom, obrazovanjem?

Sva ova pitanja utiču na tebe i one koje poznaješ i, na neki način imaju veze sa politikom. Zato bi trebalo da te interesuje!

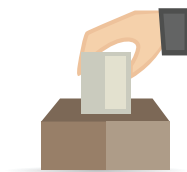

Politika je dio tvog svakodnevnog života i života ljudi do kojih ti je stalo. Dobra vijest je što možeš da utičeš da stvari budu bolje. Tvoj pogled na svijet je jedinstven i jednako važan kao bilo čiji drugi. Svijet u kome živimo mijenja se brzo i nemaš vremena da budeš nijemi posmatrač. Sticanjem prava glasa, stičeš i moć da djeluješ i mijenjaš. Uključi se i oblikuj svoju budućnost.

Glasaj jer to je tvoje pravo. Izaberi kako želiš da živiš.

U nedelju, **17. decembra**, imat ćeš priliku da prvi put glasaš, i to onako kako ti hoćeš. Više od 8000 biračkih mjesta bit će otvoreno i trebat će ti svega nekoliko minuta da glasaš.

KOGA BIRAŠ 17. DECEMBRA?

Glasanjem na izborima i zaokruživanjem rednog broja ispred naziva jedne izborne liste na glasačkom listiću, učestvuješ u izboru **250 narodnih poslanika Narodne skupštine**, koji će, u tvoje i u ime svih građana Republike Srbije, donositi zakone i druge akte, birati Vladu i druge funkcionere i vršiti kontrolu nad radom Vlade i drugih državnih organa.

Birači koji žive na teritoriji Autonomne pokrajine Vojvodine birat će **120 poslanika Skupštine Autonomne pokrajine Vojvodine**, koji će donositi odluke i druge akte u vezi sa uređenjem javnih poslova za ostvarivanje opštih interesa pokrajine.

Birači u 66 opština/gradova birat će i **odbornike skupština opština/gradova**, koji će donositi propise u vezi sa uređenjem javnih poslova za ostvarivanje opštih interesa lokalne samouprave.

Kandidate za narodne poslanike, poslanike i odbornike predlažu političke stranke, koalicije političkih stranaka i grupe građana.

DA LI IMAŠ PRAVO GLASA?

Pravo glasa na parlamentarnim izborima imaju svi punoljetni državljani i državljanke Republike Srbije koji žive u zemlji i inostranstvu, nad kojima nije produženo roditeljsko pravo, odnosno koji nisu potpuno lišeni poslovne sposobnosti.

Da bi mogao/la da glasaš, moraš biti upisan/a u birački spisak i da imaš važeću ličnu kartu ili pasoš.

DA LI SI UPISAN/A U BIRAČKI SPISAK?

Možeš da provjeriš:

- odlaskom u svoju opštinsku/gradsku upravu;
- upitom na veb prezentaciji [Ministarstva državne uprave i lokalne samouprave](#);
- upitom na [Portal eUprava](#), ako si registrovani korisnik Portala eUprava i imaš mobilnu aplikaciju ConsentID ili kvalifikovani elektronski sertifikat.

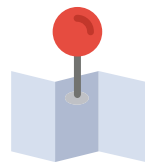
U slučaju da nisi upisan/a u birački spisak ili su u njemu nepravilno upisani tvoji podaci, zahtjev za upis/promjenu podataka u biračkom spisku možeš podnijeti opštinskoj/gradskoj upravi u mjestu prema adresi iz lične karte ili putem [Portala eUprava](#) **nakasnije 1. decembra**.

Ukoliko si birač - pripadnik nacionalne manjine imaš pravo da podneseš zahtjev tvojoj opštinskoj/gradskoj upravi ili na [Portal eUprava](#) da se tvoje ime i prezime u birački spisak upiše, pored

srpskog jezika i ćiriličkog pisma i na jeziku i pismu tvoje nacionalne manjine.

U periodu **od 2. do 13. decembra 2023. godine**, zahtjev za upis/promjenu podataka u biračkom spisku podnosiš neposredno Ministarstvu državne uprave i lokalne samouprave, ili preko tvoje opštinske/gradske uprave, ili putem Portala eUprava.

GDJE GLASAŠ?

Na izborima glasaš na biračkom mjestu na kojem si upisan/a u izvod iz biračkog spiska prema prebivalištu (adresa iz lične karte).

VAŽNO: *Ukoliko zbog školovanja boraviš (boravište) u mjestu različitom od onog u kojem živiš i želiš tu da glasaš, potrebno je da podneseš zahtjev opštinskoj/gradskoj upravi u tom mjestu da se u birački spisak upiše podatak da ćeš na predstojećim izborima glasati prema mjestu tvog boravišta (izabrano mjesto glasanja), najkasnije **25. novembra 2023. godine**.*

Ukoliko se istovremeno sa parlamentarnim izborima održavaju i lokalni izbori, a ti se odlučiš da izabereš mjesto u kojem ćeš da glasaš prema boravištu, nećeš moći da glasaš na lokalnim izborima jer je to moguće samo u mjestu u kojem živiš, odnosno u kojem imaš prebivalište.

ŠTA TREBA DA RADIŠ NA DAN GLASANJA?

Biračka mjesta otvorena su od 7.00 do 20.00 časova i jasno su obilježena kako bi svako mogao lahko da ih nađe. Glasanje se najčešće obavlja u prostorijama škola, opština/gradova, vrtića, mjesnim zajednicama, domovima kulture.

Izbore na biračkom mjestu sprovodi birački odbor. Birački odbor ima stalni i prošireni sastav.

Stalni sastav (obavezni) biračkog odbora čine predsjednik, dva člana i njihovi zamjenici. Njih imenuje lokalna izborna komisija, na prijedlog poslaničkih grupa u Narodnoj skupštini. Svaka poslanička grupa ima pravo da predloži broj članova i zamjenika članova biračkih odbora koji proporcionalno odgovara zastupljenosti poslaničke grupe u Narodnoj skupštini na dan raspisivanja izbora.

Svaki podnosilac proglašene izborne liste ima pravo da predloži člana i zamjenika člana u **prošireni sastav** biračkog odbora.

Birački odbor uređuje biračko mjesto na propisan način koji treba da obezbjedi pravilnost i tajnost glasanja, sprovodi glasanje i utvrđuje rezultate glasanja na biračkom mjestu.

Članovi biračkog odbora dogovaraju se o podjeli zaduženja tokom dana za glasanje (rukovanje UV lampom, utvrđivanje identiteta i pronalaženje birača u izvodu iz biračkog spiska, rukovanje sprejom, uručenje glasačkog listića, podučavanje o načinu glasanja i dr.).

Pored članova biračkog odbora, na biračkom mjestu imaju pravo da budu i **posmatrači** (domaći i strani) koji su akreditovani od strane Republičke izborne komisije. Posmatrači isključivo prate izborni postupak na biračkom mjestu, odnosno samo posmatraju sprovođenje glasanja.

Kada dođeš na biračko mjesto:

- ➔ prilaziš članu biračkog odbora koji će ti UV lampom provjeriti kažiprst desne ruke kako bi utvrdio da li si već glasao/la, odnosno, da li imaš tragove spreja za obilježavanje birača koji su glasali;
- ➔ zatim, predaješ ličnu kartu ili pasoš drugom članu biračkog odbora kako bi utvrdio tvoj identitet. Poželjno je, ali nije neophodno, da sa sobom imaš i poziv za glasanje;
- ➔ nakon što ti je utvrđen identitet, sljedeći član biračkog odbora traži tvoje ime i prezime u izvodu iz biračkog spiska, zaokružuje redni broj ispred tvog imena i prezimena i ti se potpisuješ u odgovarajuću rubriku;
- ➔ kada se potpišeš u izvod iz biračkog spiska, prilaziš članu biračkog odbora koji će ti obilježiti kažiprst desne ruke sprejom, čime se označava svaki birač koji glasa, dok će ti drugi član biračkog odbora uručiti glasački listić i podučiti te kako se glasa.

Glasaš lično i tajno. Lično glasanje znači da možeš da glasaš samo u svoje ime. Niko ne smije da utiče na tebe kako da glasaš, niti si dužan da bilo kome kažeš za koga si glasao.

Otići ćeš iza paravana, **zaokružiti broj ispred naziva jedne izborne liste** za koju želiš da glasaš.

Niko ne smije da te u tome ometa, odnosno da gleda kako glasaš. Ako ti bude povređena tajnost glasanja, imaš pravo da pokreneš postupak za poništavanje glasanja na tvom biračkom mjestu.

Ako usljed nepismenosti, slabovidosti, invaliditeta ili nekog drugog razloga nisi u stanju da sam popuniš glasački listić, imaš pravo da na biračko mjesto povedeš pomagača koji će umjesto tebe popuniti glasački listić onako kako mu odrediš.

Kada zaokružiš broj ispred naziva jedne izborne liste, presavijaš i ubacuješ glasački listić u za to obilježenu glasačku kutiju. Nakon ovoga napuštaš biračko mjesto.

Izuzetno, ako u slučaju teške bolesti ili invaliditeta nisi u mogućnosti da odeš na biračko mjesto i glasaš, potrebno je da **o tome obavijestiš lokalnu izbornu komisiju najranije 14. Decembra, a najkasnije 17. decembra do 11.00 časova, odnosno birački odbor na dan glasanja najkasnije do 11.00 časova.**

Glasanje van biračkog mjesta podrazumijeva da kod tebe dolaze tri člana biračkog odbora (povjerenici), koji:

- utvrđuju tvoj identitet;
- uz pomoć UV lampe provjeravaju da li si već glasao/la;
- predaju ti potvrdu o izbornom pravu za glasanje van biračkog mjesta koju treba da potpišeš i predaš članovima biračkog odbora;
- obilježavaju ti kažiprst desne ruke sprejom i predaju ti: glasački listić, zbirnu izbornu listu i poseban koverat u koji ćeš, pošto glasaš, staviti popunjen glasački listić;
- upoznaju te sa načinom glasanja.

Nakon što povjerenici biračkog odbora napuste prostoriju u kojoj ćeš glasati, ti:

- glasaš, sam/a ili uz pomoć pomagača;
- presavijaš glasački listić i ubacuješ ga u poseban koverat, koji ćeš zatvoriti.

Pošto glasaš, povjerenici biračkog odbora vraćaju se u prostoriju u kojoj si glasao/la i:

- pečate naljepnicom poseban koverat u kojem se nalazi glasački listić;
- zapečaćen koverat sa glasačkim listićem i potpisanom potvrdom o izbornom pravu za glasanje van biračkog mjesta stavlja u službeni koverat.

Po povratku na biračko mjesto, poverenici biračkog odbora predaju predsjedniku biračkog odbora službeni koverat koji on

otvara, provjerava da li se u njemu nalazi tvoja potpisana potvrda o izbornom pravu za glasanje van biračkog mjesta, zaokružuje redni broj pod kojim si upisan/a u izvod iz biračkog spiska i na mjestu označenom za potpis stavlja napomenu da si glasao/la van biračkog mjesta. Nakon toga otvara zapečaćeni koverat i presavijeni glasački listić ubacuje u glasačku kutiju.

ŠTA SE DEŠAVA KADA SE GLASANJE ZAVRŠI I BIRAČKO MJESTO ZATVORI?

Kada se biračko mjesto zatvori, birački odbor pristupa utvrđivanju rezultata glasanja. Pošto utvrdi rezultate glasanja, birački odbor dužan je da drugi primjerak zapisnika o radu biračkog odbora koji sadrži rezultate glasanja istakne na biračkom mjestu.

Prvi primjerak zapisnika o radu biračkog odbora, birački odbor predaje lokalnoj izbornoj komisiji, koja ga skenira i objavljuje na veb-prezentaciji [Republičke izborne komisije](#).

Ukoliko te rezultati glasanja interesuju, moći ćeš da ih vidiš na tvom biračkom mjestu, kao i na veb-prezentaciji [Republičke izborne komisije](#).

Za više informacija o izborima možeš posjetiti veb-prezentacije Republičke izborne komisije www.rik.parlament.gov.rs i biraci.parlament.gov.rs.

Svojim glasom biraš svoju budućnost!

REPUBLIČKA IZBORNA KOMISIJA

Kralja Milana 14, 11000 Beograd, Srbija

T: 011/3026-000, 011/3026-100, 011/3026-200

E: rik@parlament.rs, izbori@parlament.rs

www.rik.parlament.gov.rs

Instagram

riksrbije

YouTube

Republička izborna
komisija

